

- Hvorfor kan engelsk være en utfordring?
- Hva kan vi gjøre for å avhjelpe dette?

Det som vanskeliggjør situasjonen

- Ikke alle språklyder oppfattes - eller de kan være forvrengte
- Bakgrunnsstøy
- «Bruk» av høretekniske hjelpemidler
- Gruppearbeid
- Engelsk i hverdagsomgivelser
- Konsentrasjon (pauser)

- Alle tror at han hører mer enn han faktisk gjør
- Kan mangle begreper på norsk som skal brukes i engelskundervisningen
- Kan ikke gjøre to (eller flere) ting samtidig
- Kan ikke uten videre gjøre nytte av hørselen alene og de vanlige EFL hjelpe-midlene (rene lydeksempler, smartboard, dataspill, videoer)
- Tid til å prosessere lydinntrykk

«Business as usual» undervisning?

Engelsk i hverdagsomgivelser

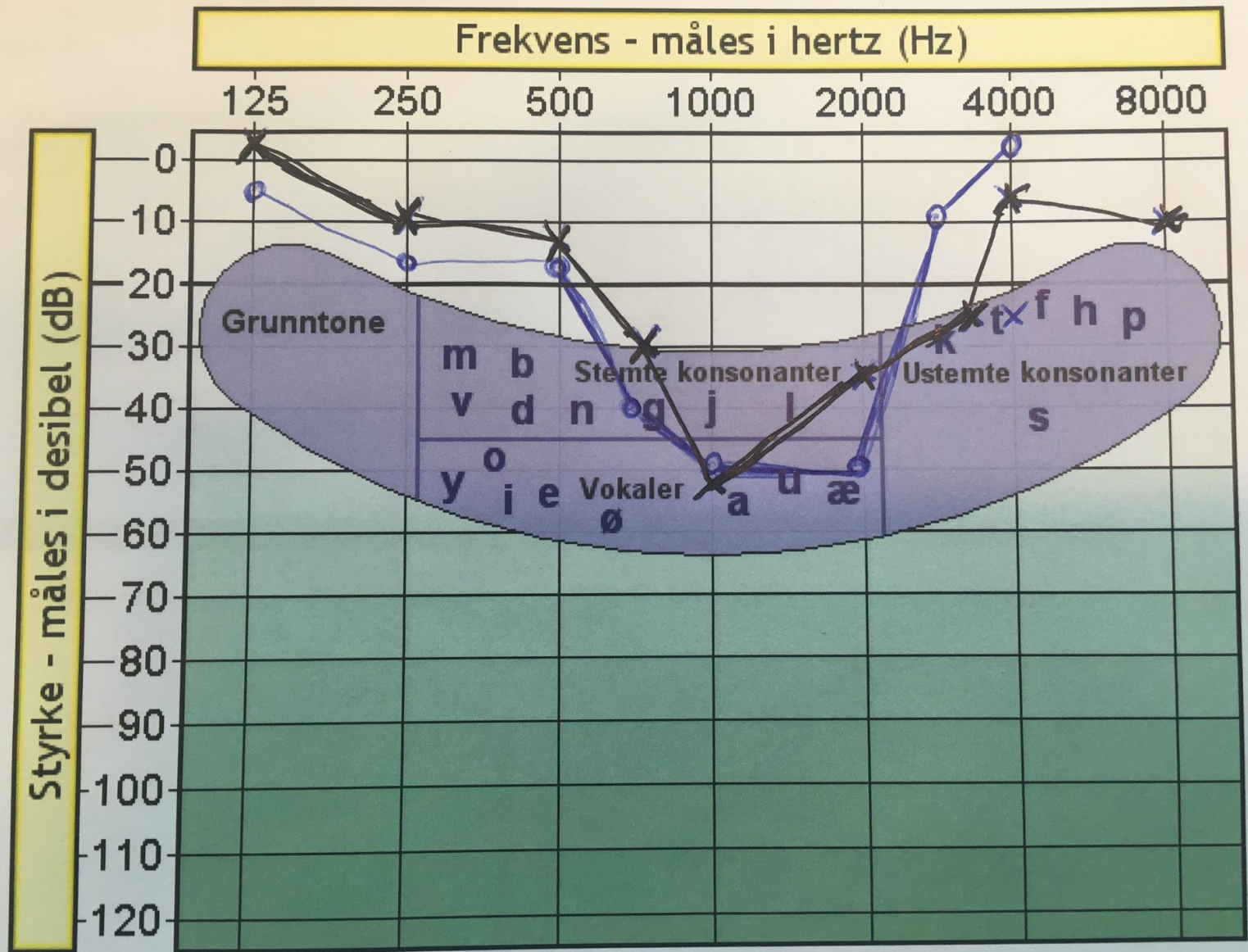
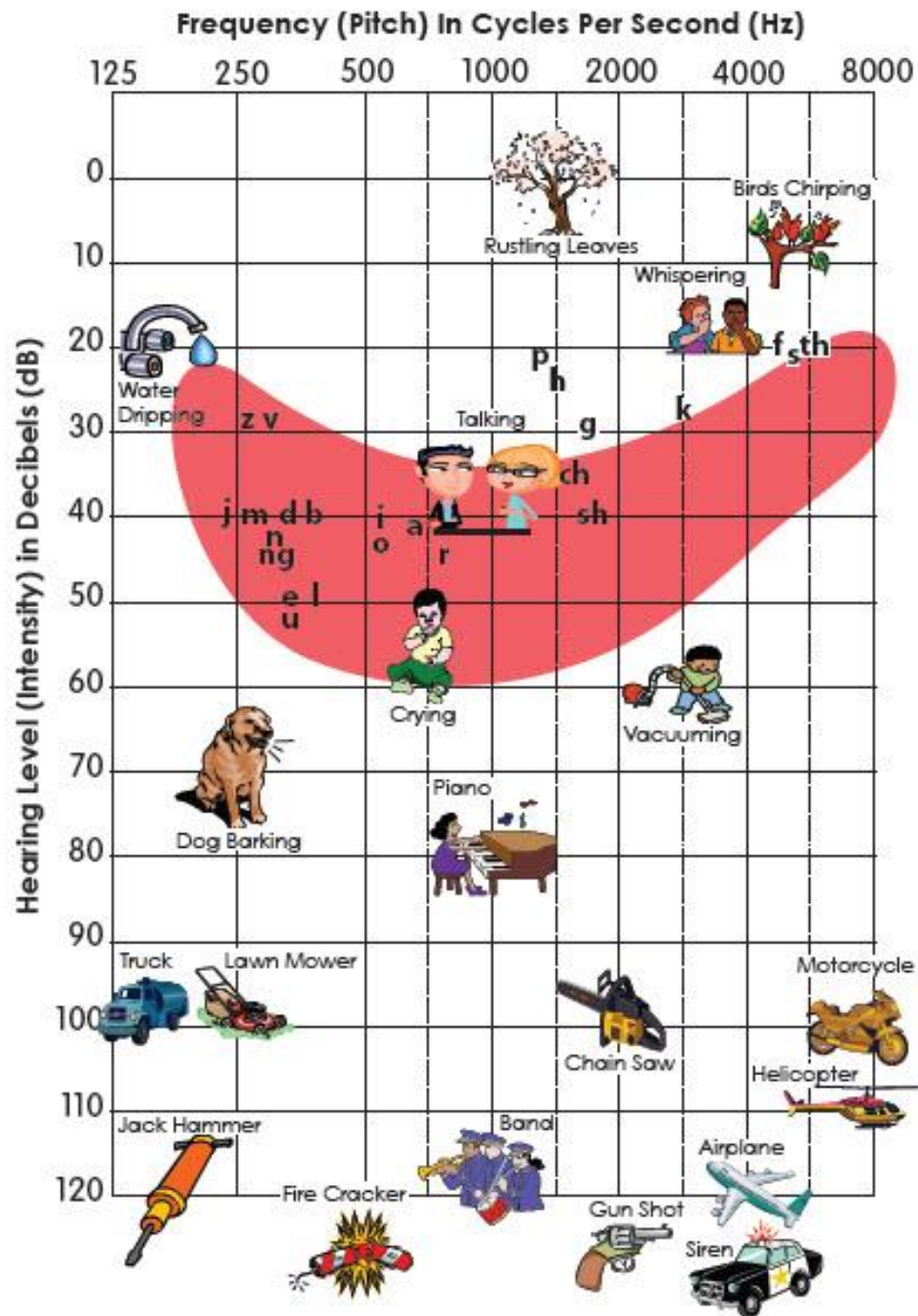

Fig. 1.1.1. Frekvensspektrum når vi legger talepråklydene inn i et audiogram

Munnavlesing

For å munnavlese må man kunne det språket man skal avlese!

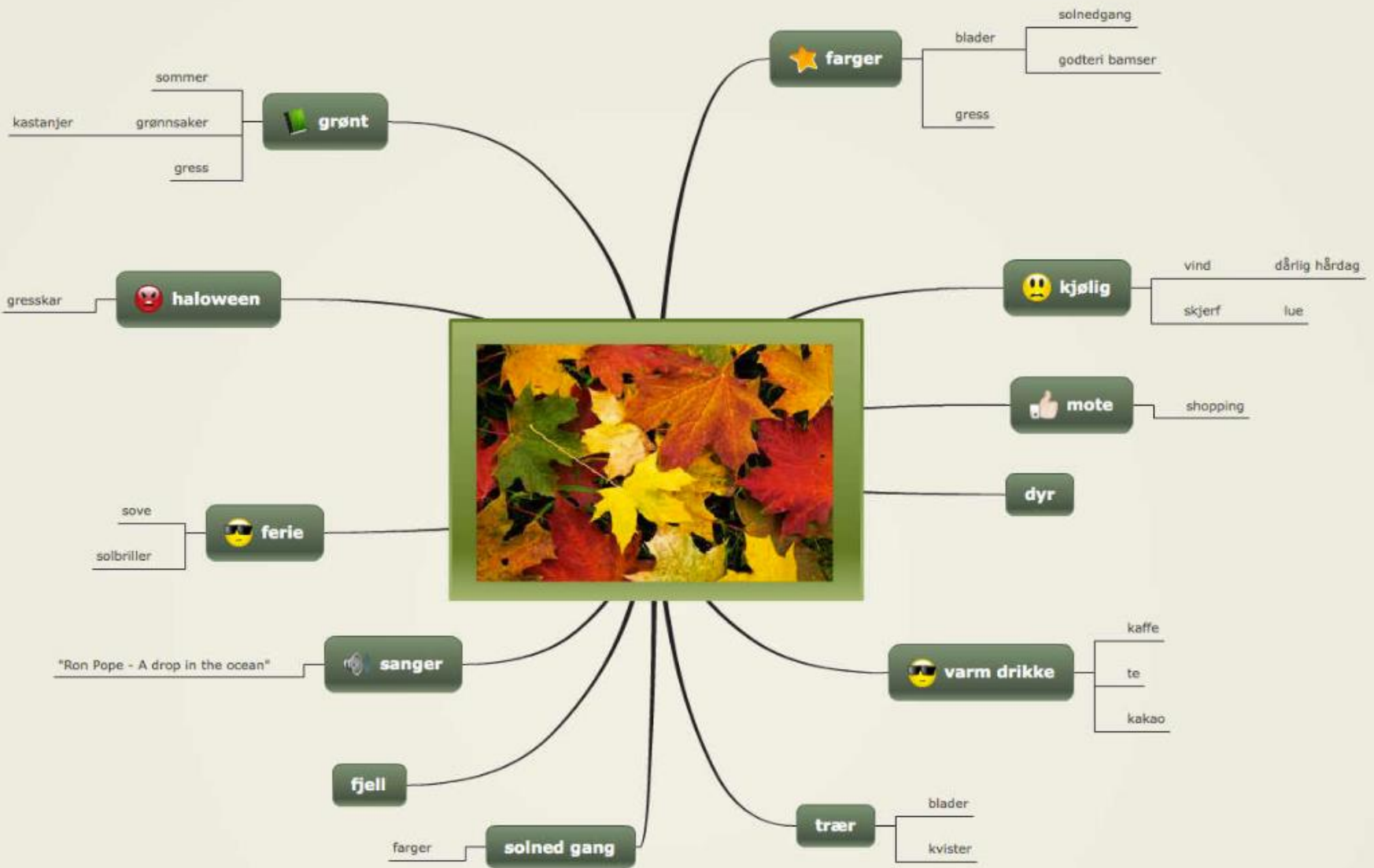
- 30 % av språklyder er synlige
- Noen ligner på hverandre: m/p/b

- Munnavlesing er en intelligent gjettelek

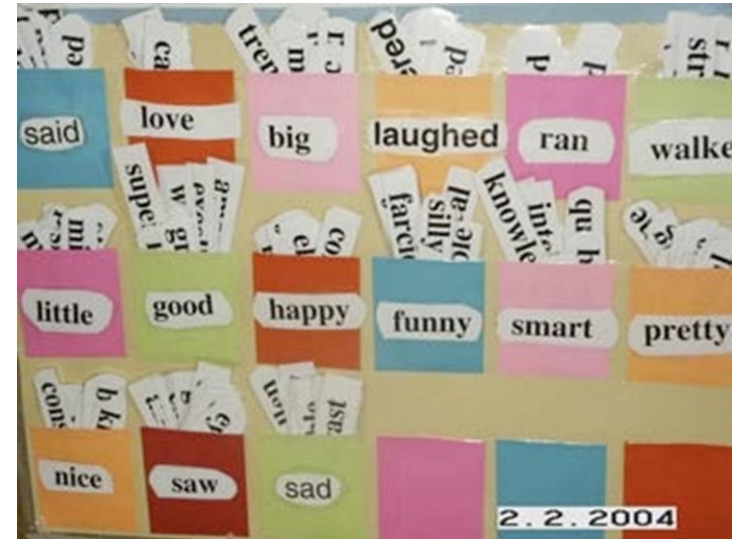
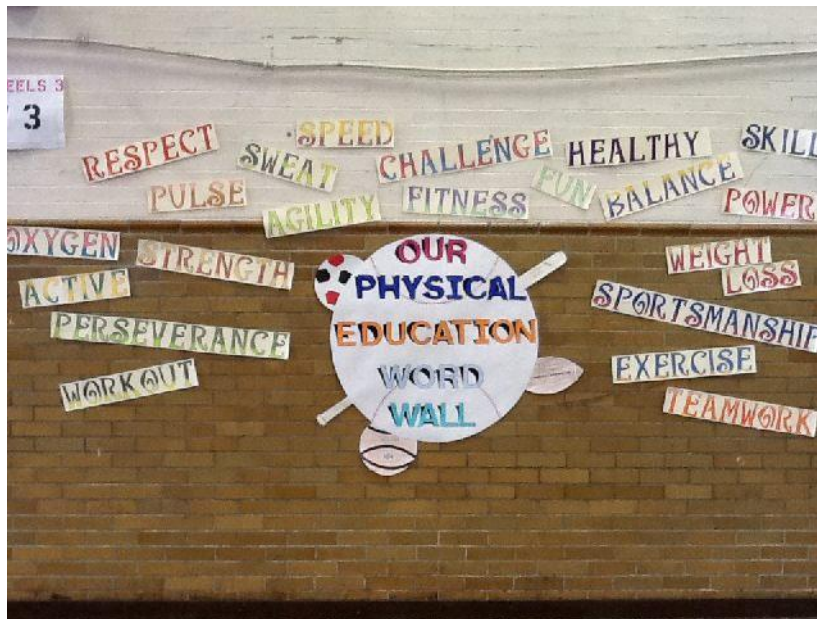
Språklig stimulering

variasjon og vanskegrad

- Språklig tilgjengelighet + tilstrekkelighet
- Mer trening på ordforråd og begreper
(brukt i så mange naturlige sammenhenger som mulig)
- Koble enkeltstående ord i meningssammenhenger og kategorier
- Trenger mer hjelp til å utvide ordforrådet sitt
- Gi eleven vokabularet før tekst skal gjennomgås i klassen
- Visualisere ord og uttrykk
- Bryte teksten ned i mindre enheter
- Tankekart

Samle på ord

If You are Happy

If you're happy, and you know it,
Clap your hands. (Clap! Clap!)
If you're happy, and you know it,
Clap your hands. (Clap! Clap!)
If you're happy, and you know it,
Then, your face will surely show it.
If you're happy, and you know it,
Clap your hands. (Clap! Clap!)

If you're happy, and you know it,

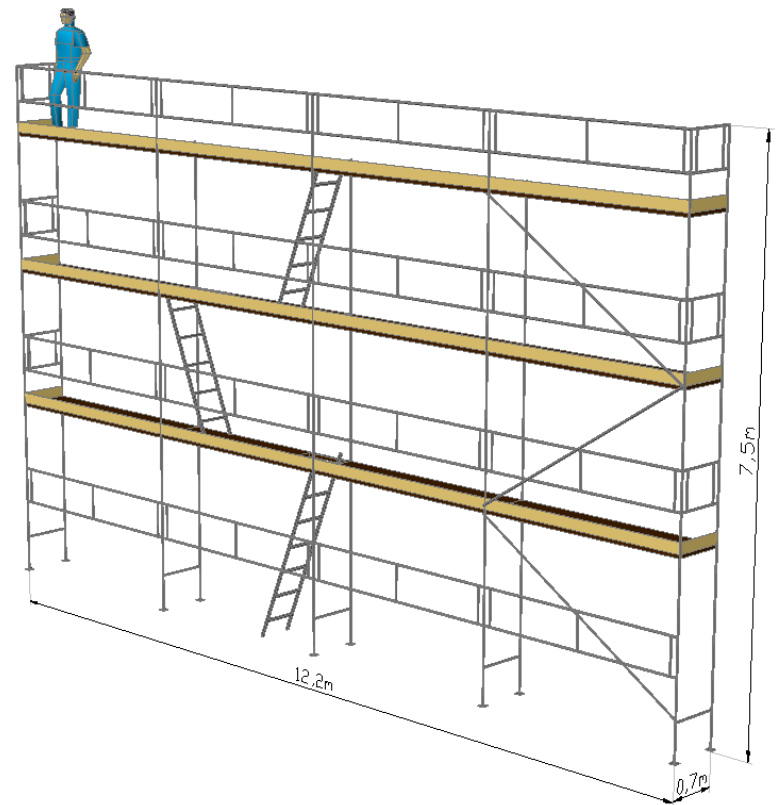
Sing-along

▶ <https://www.youtube.com/watch?v=L0MK7qz13bU>

Grammatikk

- Språkets stilas
- Må bygges
- Gir mening /støtter språkinnlæring

infinitives
grammar
adverbs
interrogatives
nouns
articles
present
exercises
genitive
affirmative
adjectives
speech
relatives
tenses
future

Hva har disse ordene til felles?

Kissed

Walked

Laughed

Talked

Loved

Raised

Cleared

Rolled

Visited

Ended

3 sounds of -ed

▶ <https://www.youtube.com/watch?v=j32SurxnE4s>

ed= / t /	-ed= / d /	-ed= / ld /
liked	learned	wanted

ed= / t /

-ed= / d /

-ed= / Id /

Kissed Walked Ended Loved Laughed Talked

Raised Cleared Rolled Visited Smelled

ed= / t /

Kissed

Walked

Laughed

Talked

Raised

-ed= / d /

Loved

Cleared

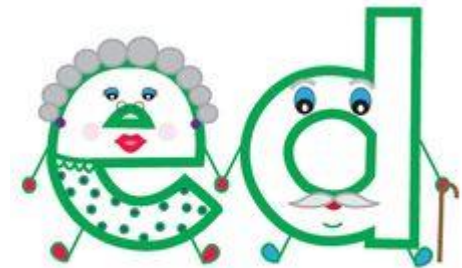
Rolled

Smelled

-ed= / Id /

Visited

Ended

it happened in the past

RULES FOR PLURALS

Add **s**:

For most nouns simply add **s**.

Examples: ball - balls,
cat - cats.

For most nouns that end in a **vowel + y** add **s**.

Example: boy - boys.

Add **es**:

For most nouns that end in **ch, sh, s, ss, x, z** add **es**.

Examples: fox - foxes,
dish - dishes,
dress - dresses.

Add **ies**:

For most nouns that end in a **consonant + y** add **ies**.

Examples: baby - babies,
fly - flies.

Add **ves**:

For most nouns that end in **f** or **fe**.

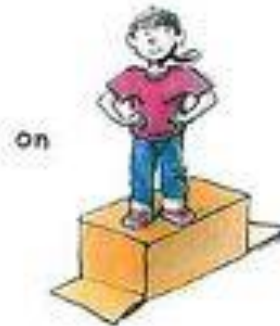
Examples: leaf - leaves,
knife - knives.

De viktige småordene

The, of, and, a, to, in is, you, that, it, he, for, on, are, as, with, his, at, be, from, I

Ca 1/3 av tekst består av småord, disse må automatiseres / «pugges»

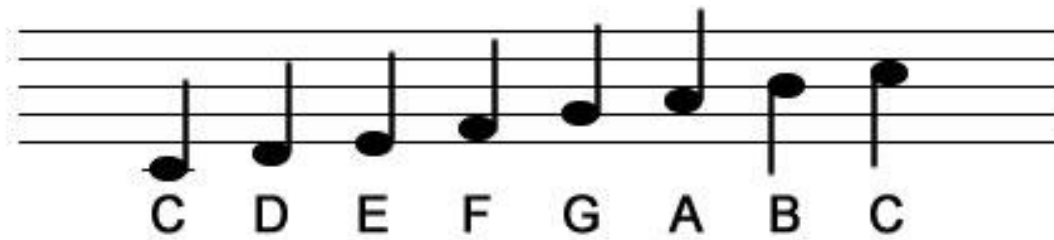
under between next to on behind in front of in

Fonetikk – læren om språklydene

Fonologi og artikulasjonstrening

- Fordi eleven ikke hører andres og egen tale tydelig → uttalefeil
- Trening i å knytte fonem (lyd) til grafem (skriftspråklyd)
- Lytte, høre, tale
- h, k, g, ng – kan ikke munnavleses (lik munnstilling)
- m, b, p – lyder forskjellig men er like ved munnavlesning
- Ikke-lydrette ord (**by, fight**)
- Stumme bokstaver i ord (**knife, live**)

Hva kan vi gjøre for å avhjelpe dette?

11

p

17

f *p*

22

p

De engelske språklydene

- Ikke alle språklyder kan oppfattes – kan også forvrennes
- Våre elever trenger en grundig opplæring i de engelsk språklydene!

The image shows a phonemic chart from the British Council. It is divided into three main sections: vowels, diphthongs, and consonants. Each phoneme is presented in a box with a small dropdown arrow in the top right corner. The 'vowels' section includes monophthongs like /i:/, /ɪ/, /ʊ/, /u:/, /e/, /ə/, /ɜ:/, /ɔ:/, /æ/, /ʌ/, /ɑ:/, and /ɒ/. The 'diphthongs' section includes /ɪə/, /eə/, /əʊ/, /aʊ/, /eɪ/, /aɪ/, and /ɔɪ/. The 'consonants' section is organized into three rows: the first row has /p/, /f/, /t/, /θ/, /tʃ/, /s/, /ʃ/, and /k/; the second row has /b/, /v/, /d/, /ð/, /dʒ/, /z/, /ʒ/, and /g/; the third row has /h/, /m/, /n/ (with a small diagram showing the tongue tip touching the alveolar ridge for 'grin', 'green', and 'nurse'), /ŋ/, /r/, /l/, /w/, and /j/. The chart is titled 'BRITISH COUNCIL PHONEMIC CHART TeachingEnglish' and includes the website 'http://www.teachingenglish.org.uk' at the bottom right.

vowels		diphthongs				
i:	ɪ	ʊ	u:	ɪə	eə	
e	ə	ɜ:	ɔ:	əʊ	aʊ	
æ	ʌ	ɑ:	ɒ	eɪ	aɪ	ɔɪ

consonants							
p	f	t	θ	tʃ	s	ʃ	k
b	v	d	ð	dʒ	z	ʒ	g
h	m	n	ŋ	r	l	w	j

Hva vet du om lydskrift?

Phonetic notation

- Kjenner det fonetiske lydskriftssystemet
- Lese deg til hvordan engelske ord skal uttales
- Hva slags trykk ordet har
- Lange / korte vokaler
- Står i klammeparentes [] etter oppslagsordet.

English [ɪŋɡlɪʃ]

1	one	[wʌn]	11	eleven	[əlevn]
2	two	[tʰuː]	12	twelve	[tʰwelv]
3	three	[θriː]	13	thirteen	[θɪtʰɪn]
4	four	[foː]	14	fourteen	[foːtʰɪn]
5	five	[faɪv]	15	fifteen	[fɪftʰɪn]
6	six	[sɪks]	16	sixteen	[sɪkstʰɪn]
7	seven	[sevən]	17	seventeen	[sevəntʰɪn]
8	eight	[eɪtʰ]	18	eighteen	[eɪtʰɪn]
9	nine	[naɪn]	19	nineteen	[naɪntʰɪn]
10	ten	[tʰen]	20	twenty	[tʰwentʰɪ]

Português [purtu'geʃ]

1	um	[û]	11	onze	['ôzi]
2	dois	[doiʃ]	12	doze	['dozi]
3	três	[treʃ]	13	treze	['trezi]
4	quatro	['kwatru]	14	catorze	[ka'tôrzi]
5	cinco	['sĩku]	15	quinze	['kĩzi]
6	seis	[seiʃ]	16	dezasseis	[dizɐ'seiʃ]
7	sete	['seti]	17	dezassete	[dizɐ'seti]
8	oito	['oitu]	18	dezoito	[di'zoitu]
9	nove	['nôvi]	19	dezanove	[dizɐ'nôvi]
10	dez	[deʃ]	20	vinte	[vĩti]

Det beste redskapet vårt:

im-age /'ɪmɪdʒ/ *n* 1 a picture of someone or something in your mind: *As she spoke, an image of a country garden came into my mind.*

Noen spesielle lyder

I

Live ['lɪv]

i

Teacher ['ti:tʃə]

Hvilke ord kan dette være?

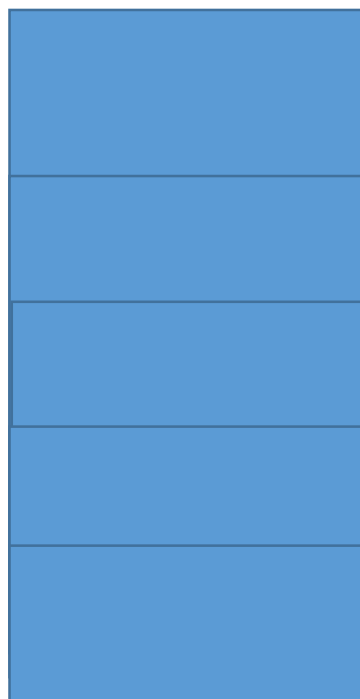
- [fi:l]
- ['lɪsn]
- [ðæt]
- [sku:l]
- [ʃi:]

挪威

Hvilke ord kan det være?

挪威

- [fi:l] =
- ['lɪsn] =
- [ðæt] =
- [sku:l] =
- [ʃi:] =

'aɪ 'wɒnt tə 'kɪs 'ju: 'dʒʌst 'wʌns...

Hvor ligger trykket i ordet?

Telephone ('tɛlɪfəʊn)

Marker riktig trykk i uttalen av følgende ord:

- Machine
- Travel
- Handsome
- Forgetting
- Mobile

<http://dictionary.cambridge.org>

Marker riktig trykk i uttalen av følgende ord:

- Mach'ine
- 'Travel
- 'Handsome
- For 'getting
- ' Mobile

Disse ordene har en ting til felles. Hva?

- knot
- tomb
- psychology
- psalm
- knife
- doubt
- psychiatrist
- palm
- knee
- limb
- womb
- pneumonia

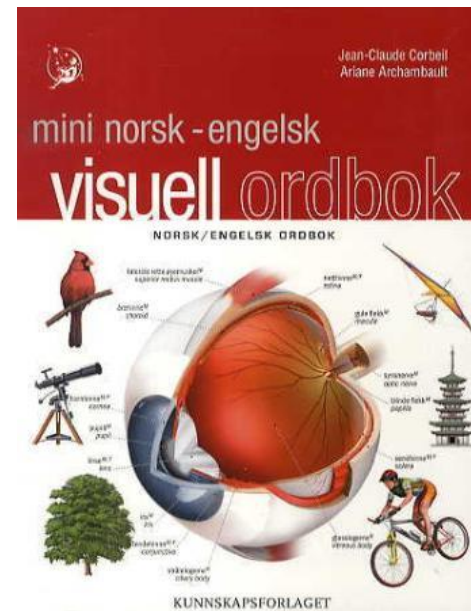

Dictionary

<http://www.digopaul.com/no/>

<http://lingorado.com/ipa/>

http://www.erher.no/materiell/vok-visuell_tegnordbok/source/index.html

Lydbokser

Noen ord har flere bokstaver enn antall språklyder i ordet

Hvor mange lyder hører du?

3

Klapp stavelsene og rytme. Lyder

Together - to/ge/ther

Understand – un/der/stand

Preservation – pre/ser/va/tion

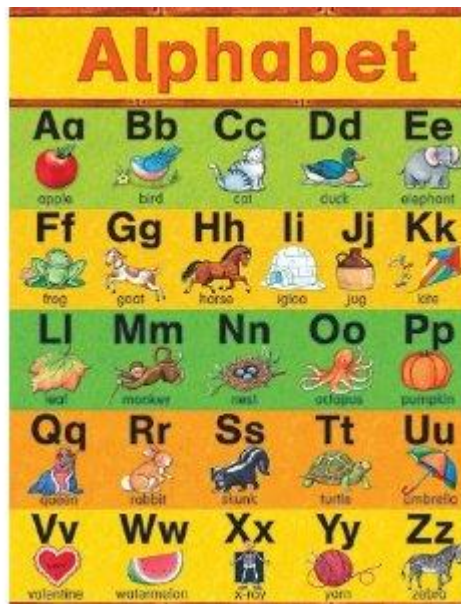
Ventriloquist –

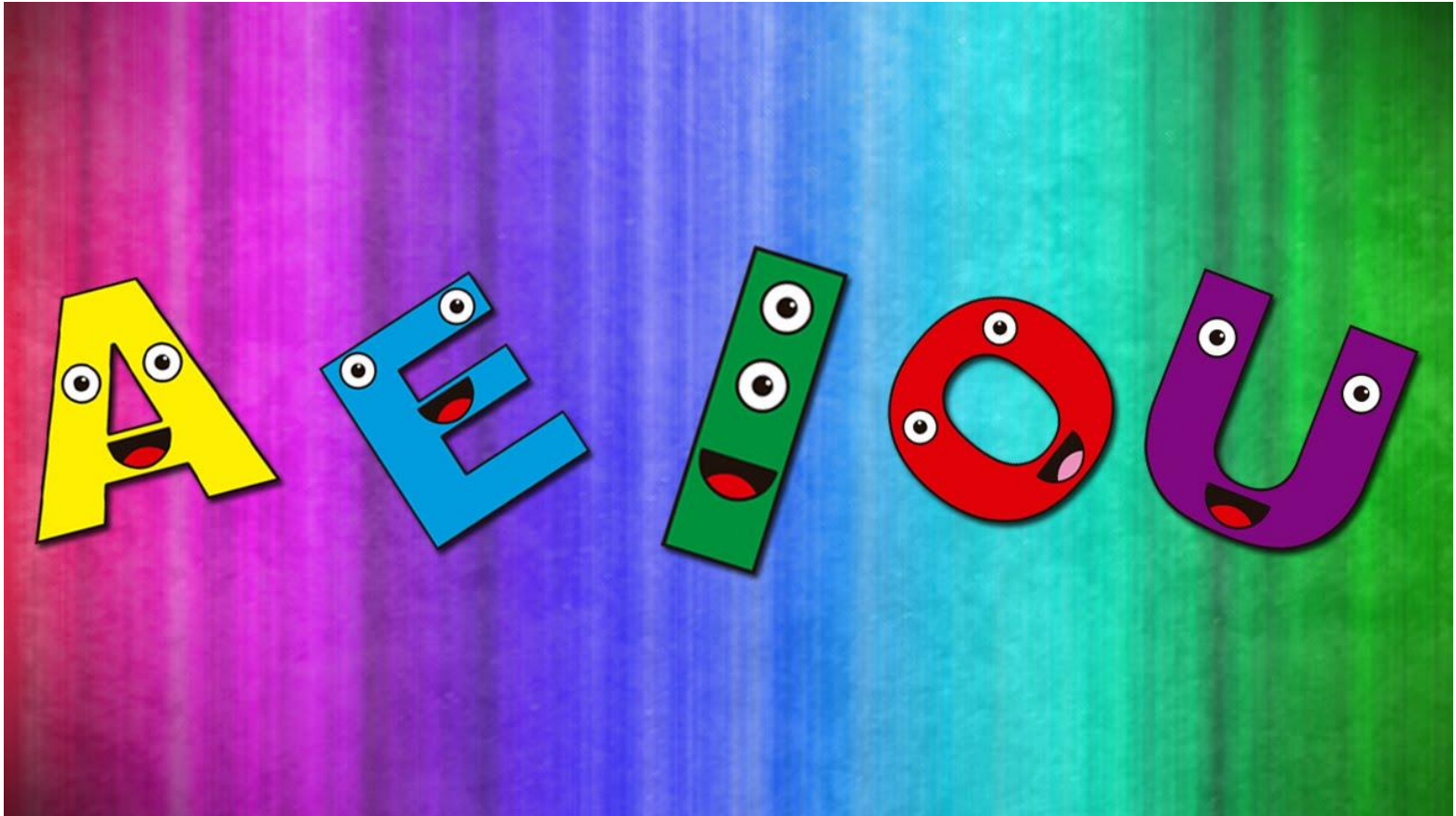

Bokstavens navn er noe annet enn språklyder

Inkluder navn på bokstaven **og** språklyden den representerer

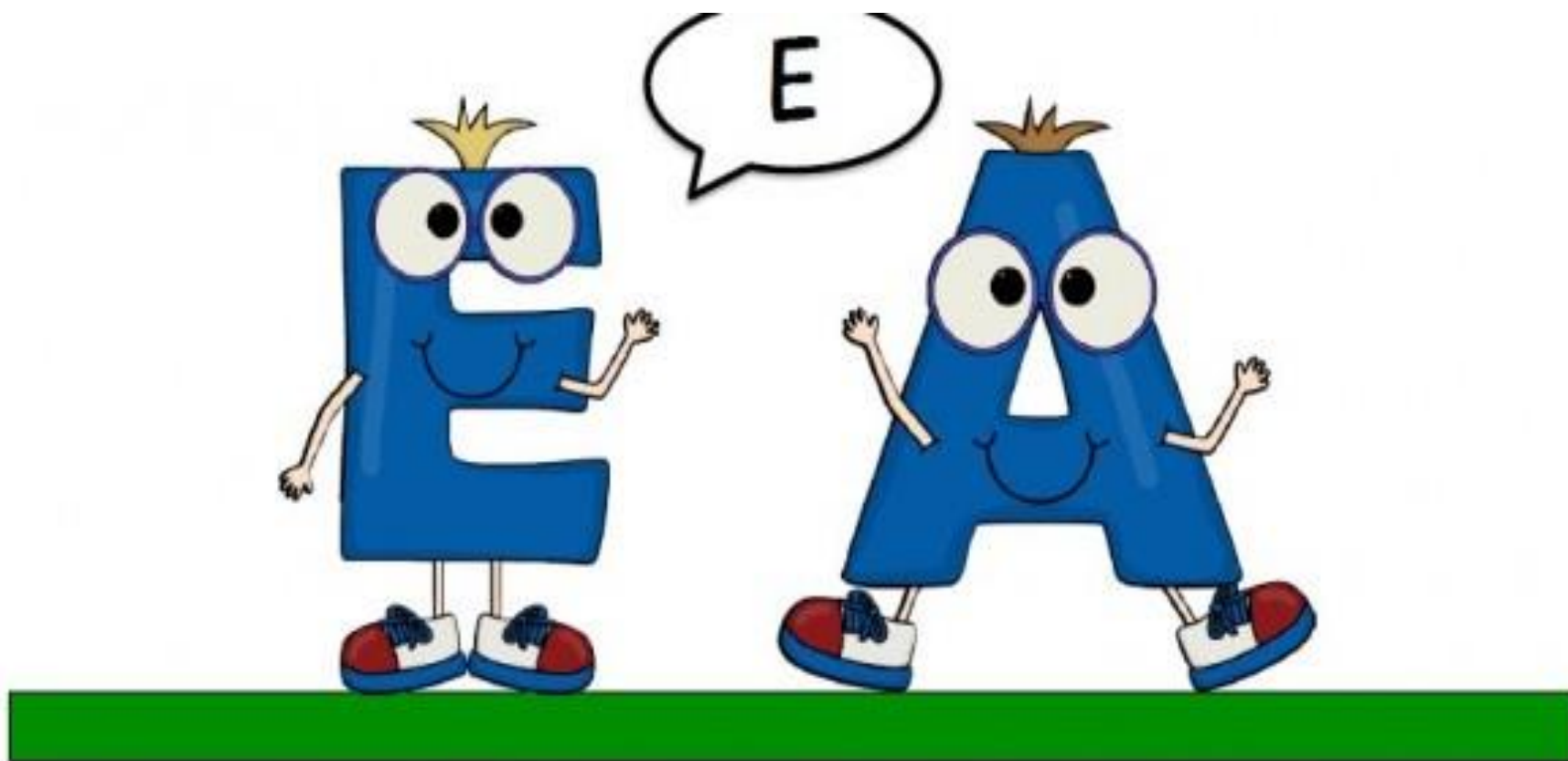
Alphabet song

A /eɪ/ **E** /i:/ **I** /aɪ/ **O** /əʊ/ **U** /ju:/

To vokaler - sammen

Lange vokaler – et stavemønster

"When two vowels go walking, the first one does the talking."

bean

wheat

each

tea

/bi:n/

blue /blu:/

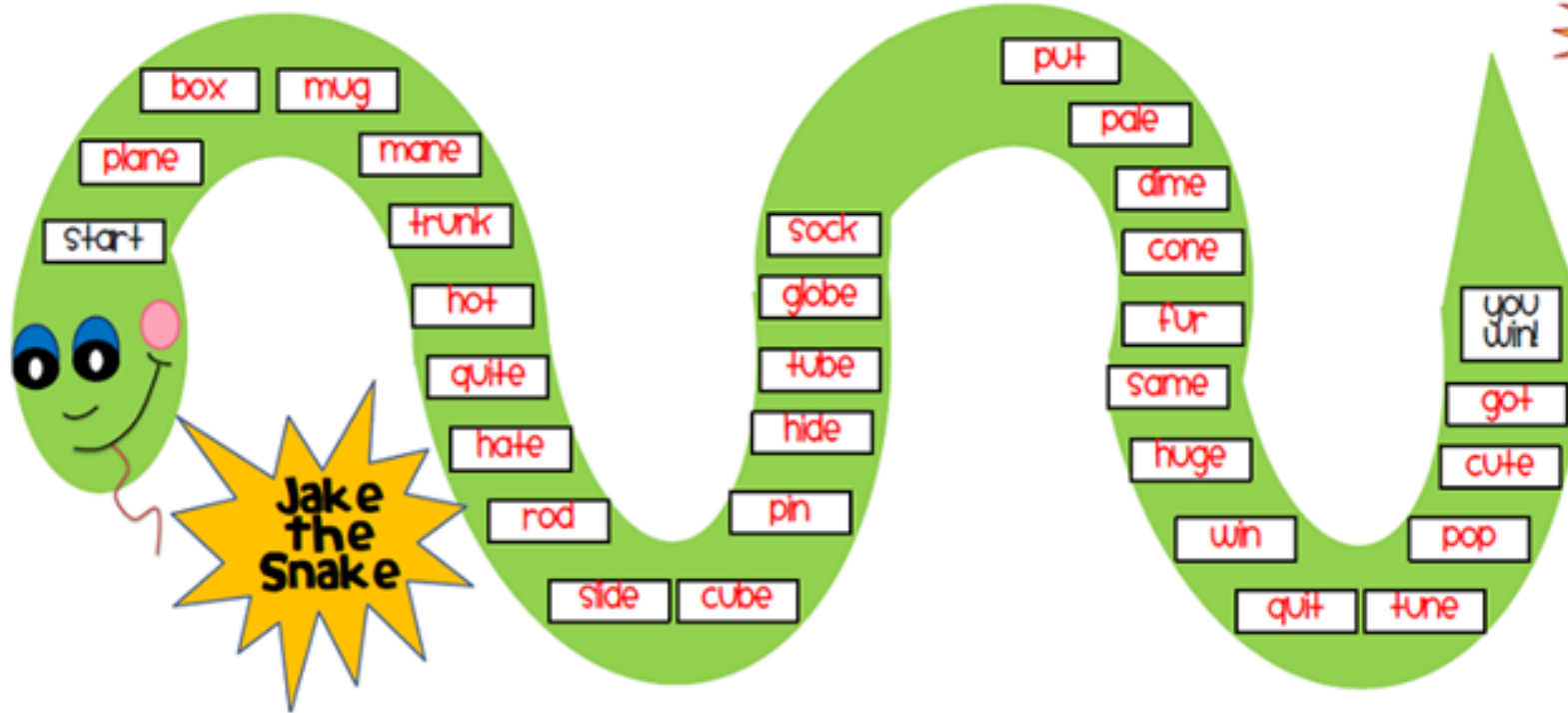
Name: _____

Roll a Long Vowel Team

Long a Color is GREEN 	Long e Color is BLUE 	Long i Color is PINK 	Long o Color is ORANGE
--	---	---	---

train	bite	meat	same
beach	float	drive	goat
team	rain	side	skate
paint	rose	reach	weed
play	tile	rake	soak
nose	steam	toast	time

**Jake
the
Snake**

How To Play

- materials:**
- 1 die
 - a game board
 - chips for each player
- directions:**
1. roll the die
 2. if you land on a short vowel word, like cat, your turn is over
 3. if you land on a long vowel word, you get to roll one more time
 4. whoever gets to the snake's tail first wins the game!

Two letters – one sound

To bokstaver – en lyd

sh

ʃ

she

ʃ iː

ch

tʃ

cheese

tʃ iː s

wh

w

what

w

wɒt

(who

Th

θ

ð

u/stemme

m/stemme

think

θ

θɪŋk

this

ð

ʃi:

wai

ʃeə

θɪŋk

tʃi:z

ʃɒp

ðɪs

wɛn

tʃɜ:tʃ

tʃeɪn

hu:

ðæt

wɒt

θʌm

Magic E

Hat /hæt/
Can /kæn/

Pet /pet/

Bit /bit/
Hid /hid/

Cod /kɒd/
Not /nɒt/

Tub /tʌb/
Cub /kʌb/

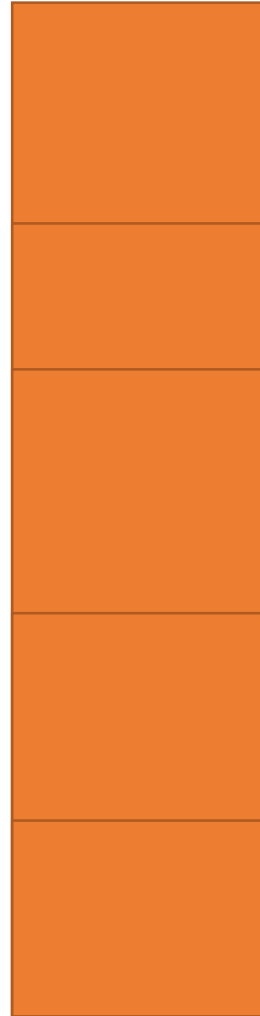
hate
cane

Pete

bite
hide

code
note

tube
cube

tape mad tub cute cap hide time tube
Start

Magic e

Game Board

hug
made
bit
huge

End
bite

tap cube cape cut not cub hide

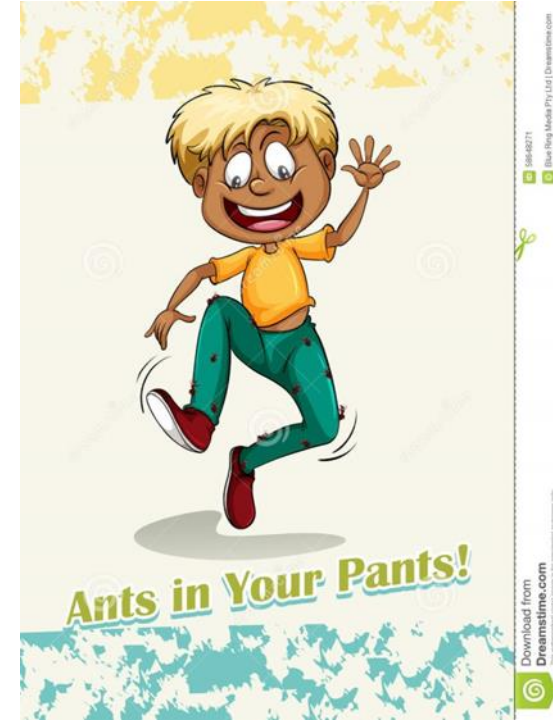
English idiom of the week

It's raining cats and dogs

You're pulling my leg!
(You're joking!)

They will love you if you....

- Ikke stole på auditiv input alene
- Tilbyr tekstunderlag til lytteprøver, sanger etc.
- Bruke håndalfabetet som støtte?
- Repetisjoner
- Regler er greit å forholde seg til
- Fonetikk og lydlære
- Det er ikke så farlig å gjøre feil 😊
- Organisert notatskriving

